

تاثیر مایع روی استافیلوکوکوس اورئوس تیمار شده با آنتیبیوتیکهای بتالاکتامی بر تولید نیتریک اکساید از ماکروفازهای موش

شهین نجاریاریه^{*}, علی احسان^{*} Ph.D, Sc.B.

دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم پزشکی، گروه میکروب‌شناسی

آدرس مکاتبه: تهران، صندوق پستی: ۱۴۱۱۵-۱۱۱، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم پزشکی، گروه میکروب‌شناسی

Email: najarp-s@modares.ac.ir پست الکترونیک:

چکیده

دریافت مقاله: ۱۳/۱۰/۱۱، پذیرش مقاله: ۱۳/۳/۸

*** هدف:** بررسی اثر آنتیبیوتیکهای بتالاکتامی سفتازیدیم، آمپیسیلین و کلواگرزاصلین بر آزادی ترکیبات باکتریایی استافیلوکوکوس اورئوس و اثر این ترکیبات در رهایی نیتریک اکساید از ماکروفازهای موش

*** مواد و روشها:** MBCs و MICs آنتیبیوتیکها برای استافیلوکوکوس اورئوس با روش ماکروبرات دایلوشن انجام شد. آن‌گاه باکتری در غیاب (کنترل) و حضور غلظتهاي MBC از آنتیبیوتیکها گرم‌گذاری شد. مایع رویی کشنهای باکتریایی پس از فیلتر نمودن به ماکروفازهای موشی اضافه و پس از ۲۴ ساعت مایع رویی کشت ماکروفازها برای اندازه‌گیری نیتریک اکساید با روش گریس آزمایش شد.

*** یافته‌ها:** مایع رویی باکتریهای کشت شده با سه آنتیبیوتیک بتالاکتامی به طور معنی دار مقدار زیادی نیتریک اکساید در مقایسه با کشت کنترل (فاقد آنتیبیوتیک) تولید کرده بودند. هر سه آنتیبیوتیک بتالاکتامی اثر مشابهی در تولید محصولات باکتریایی محرك رهایی نیتریک اکساید از استافیلوکوکوس اورئوس داشتند.

*** نتیجه گیری:** نتایج نشان می‌دهد رهایی ترکیبات باکتریایی طی تیمار با آنتیبیوتیکهای بتالاکتامی می‌تواند نقش مهمی در ایجاد پاسخهای پیش التهابی نظری تولید نیتریک اکساید داشته باشد.

کل واژگان: استافیلوکوکوس اورئوس، آنتیبیوتیکهای بتالاکتام، نیتریک اکساید، شوک سپتیک، ماکروفاز

نشریه پزشکی یاخته، سال هفتم، بهار ۸۴، شماره ۲۵، صفحات ۴۷-۴۳

باکتریهای گرم منفی با آنتیبیوتیکهای موثر بر دیواره سلولی به اثبات رسانیده‌اند (۱، ۲، ۳). در سپسیس باکتریهای گرم مثبت نیز تصویر بالینی شیوه به سپسیس باکتریهای گرم منفی است و تولید سایتوکینها و واسطه‌های بیش التهابی مشاهده می‌شود ولی باکتریهای گرم مثبت اندوتوکسین ندارند و ترکیبات مسئول برای رخدادهای فوق هنوز به خوبی مشخص نشده‌اند (۴، ۵، ۶).

نیتریک اکساید از واسطه‌های پیش التهابی موثر در سپسیس و شوک سپتیک است که با اتساع عروق باعث کاهش فشار خون به دنبال تزریق فاکتور نکروز دهنده تومری و لیپوپلی‌ساقارید است. نیتریک اکساید در خون و مایع مغزی-نخاعی بیماران سپتیک قابل ردیابی است و مهار تولید یا حذف آن یکی از استراتژیهای درمانی است (۷، ۸، ۹). نیتریک اکساید توسط سه ایزوform مختلف آنزیم نیتریک اکساید ستاز تولید می‌گردد. دو ایزوform این آنزیم (اپی‌تیال و عصی) به طور دائم بیان می‌شوند ولی نوع سوم (الفای) با ترکیبات مانند: (LPS: Lipopoly Saccharide) پپتیدوگلیکان (PG: Peptido Glycan)، لیپوتیکوپلی‌ساقارید (LTA: Lipoteichoic Acid) و سایتوکینها القا می‌گردد. تولید نیتریک اکساید به دنبال تزریق لیپوپلی‌ساقارید، LTA و PG به حیوان آزمایشگاهی سبب کاهش فشارخون می‌شود و شواهد نشان می‌دهد که افزایش تولید نیتریک اکساید در نارسایی خون‌رسانی و آسیب چند عضوی در سپسیس دخالت دارد (۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳). این تحقیق اثر

مقدمه

سپسیس و شوک سپتیک ناشی از باکتریهای گرم منفی و مثبت با تولید سایتوکینها و واسطه‌های پیش التهابی نظری فاکتور نکروز دهنده تومری، اینتلولکین ۱، اینتلولکین ۶، اترنوفون گاما و نیتریک اکساید آغاز می‌شود و منجر به کاهش فشار خون، نارسایی در خون‌رسانی، شوک، آسیب چند عضوی و گاهی مرگ می‌شود. تلفات ناشی از سپسیس ۲۵ درصد و در صورت وجود شوک به ۵۰ درصد می‌رسد. بیش از ۳۵ درصد موارد سپسیس باکتریایی باکتریهای گرم مثبت ایجاد می‌شود (۱، ۲، ۳).

استفاده از آنتیبیوتیکها برای درمان وریش کی عفونت در سپسیس باکتریایی از اقدامات اولیه و ضروری است، ولی مشاهده شده است که استفاده از بعضی آنتیبیوتیکها نظری داروهای بتالاکتام سبب و خامت حال بیماران در سپسیس باکتریهای گرم منفی می‌شود که با افزایش مقدار اندوتوکسین و واسطه‌های پیش التهابی در خون بیماران همراه است (۴، ۵). اندوتوکسین یا لیپوپلی‌ساقارید ترکیب لیپوپلی‌ساقارید غشا خارجی باکتریهای گرم منفی است و مشخص شده که مسئول اصلی رخدادهای سلولی است که به تولید بیش از نیاز واسطه‌های پیش التهابی و در نهایت به سپسیس و شوک سپتیک منجر می‌شود. استفاده از آنتیبیوتیکهای بتالاکتامی سبب تخریب دیواره سلولی و رهایی لیپوپلی‌ساقارید به جریان خون می‌گردد. آزمایشات *in vitro* و *in vivo* افزایش مقدار لیپوپلی‌ساقارید و سایتوکینها را به دنبال تیمار

جداگانه تلقيق شد و در ۳۷ درجه به مدت ۲۴ ساعت در انکوباتور شیکردار گرم‌گذاری گردید. کشت کنترل فاقد آنتی بیوتیک بود. در فواصل زمانی ۴ ساعت (از زمان صفر تا ۲۴ ساعت) نمونه برداشته و شمارش کلونی در محیط مولر هیتنون آگار جهت تعیین تعداد باکتری های زنده انجام شد. همچنین مایع رویی این نمونه‌ها پس از عبور از فیلترهای ۰/۴۵ میکرون برای تحریک ماکروفاژها استفاده شد (۲۰، ۱۹).

تهیه ماکروفاژهای صفاتی

موشهاي ماده ۶ تا ۸ هفته‌اي BALB/C برای تهیه ماکروفاژهای صفاتی مورد استفاده قرار گرفتند. محیط تیوگلیکولات براث ۴ درصد استریل برای حساس کردن موشها به طور داخل صفاتی تزریق و پس از ۴۸ ساعت آگزوزادی صفاتی تهیه شد. آن گاه پس از سانتریفیوژ و شستشو با محیط RPMI ۱۶۴۰ میزان سلولهای زنده تعیین شد و سلولها به تعداد 1×10^9 سلول بر هر چاهک به پلیهای ۹۶ خانه‌ای حاوی محیط RPMI ۱۶۴۰ دارای ۱۰ درصد سرم جنین گاو، ۴ میلی مولار ال- گلوتامین، ۱۰۰ واحد بین الملل بر میلی لیتر پنی سیلین و ۱۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر استریتو مایسین اضافه شدند و در اتمسفر ۵ درصد از گاز CO_2 گرم‌گذاری شدند. پس از ۳ ساعت، سلولها ۳ بار با محیط RPMI ۱۶۴۰ فاقد سرم شسته شدند تا سلولهای چسبیده نشده خارج شوند و به سلولهای چسبیده به عنوان ماکروفاژهای صفاتی ۲۰۰ NCCLS ATTCC 25923 استفاده شد (۱۸). به طور خلاصه، سریال رقت ۱ به ۲ از آنتی بیوتیکها در محیط مولر هیتنون براث تهیه گردید. سپس سوسپانسیون باکتری در غلاظت نهایی 5×10^5 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر (CFU) به لوله‌های آزمایش اضافه شد و همراه با کنترل مثبت (فاقد آنتی بیوتیک) و کنترل منفی (فاقد باکتری) در ۳۷ درجه به مدت ۱۸ تا ۲۴ ساعت گرم‌گذاری شد. اولین لوله‌ای که رشد باکتری متوقف شده بود (فاقد کدورت) به عنوان MIC در نظر گرفته شد و سپس از لوله MIC و چند لوله قبل از آن (لوله‌های فاقد کدورت) به مقدار ۰/۱ میلی لیتر در پلیهای حاوی محیط مولر هیتنون آگار کشت داده و در ۳۷ درجه به مدت ۲۴ ساعت گرم‌گذاری شدند. آن گاه تعداد کلونیها شمارش و مقدار واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر باکتری تعیین شد. MBC هر آنتی بیوتیک معادل غلاظتی از دارو است که سبب کاهش تعداد باکتریها به مقدار 99.9% درصد تعداد اولیه آنها شده باشد.

اندازه‌گیری نیتریک اکساید

نیتریک اکساید ترکیب بسیار ناپایدار است و لذا برای اندازه‌گیری نیتریک اکساید در مایع رویی کشت ماکروفاژ مقدار محصول حاصل از تجزیه آن یعنی مقدار نیتریت با معرف گریس اندازه‌گیری می‌شود. به طور خلاصه، ۱۰۰ میکرولیتر از معرف گریس (مشکل از محلول ۱ درصد سولفانیل آمید در آب و محلول $1/10$ درصد نفتیل اتیلن دی آمید در ۵ درصد از H_2PO_4) پس از ۱۰ دقیقه مقدار نیتریت نمونه های مایع رویی کشت ماکروفاژ در چاهکهای پلیت ۹۶ خانه‌ای اضافه و مخلوط می‌گردد. از غلاظتهای مختلف نیتریت سدیم برای رسم منحنی استاندارد جهت اندازه‌گیری مقدار نیتریت نمونه های استفاده می‌شود. پس از ۱۰ دقیقه مقدار جذب نوری نمونه های در ۵۴۰ دستگاه الیزایدر قرائت و پس از رسم منحنی استاندارد و با استفاده از معادله خط رگرسیون مقدار نیتریت محاسبه گردید.

تجزیه و تحلیل آماری

با استفاده از آزمون آماری t-student و با استفاده از بسته‌های نرم افزاری SPSS و Excel داده‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج، حاصل میانگین حداقل سه بار تکرار آزمایشات می‌باشد و مقدار $p < 0.05$ با ارزش تلقی گردیده است.

تیمار آنتی بیوتیکی استافیلوكوکوس اورئوس با آنتی بیوتیکهای بتالاکتامی سفتازیدیم، کلوگزاسیلین و آمبی سیلین بر تولید نیتریک اکساید از ماکروفاژهای موش بررسی می‌کند تا نشان دهد که ممکن است در سپسیس باکتریهای گرم مثبت هم نظری باکتریهای گرم منفی، استفاده از آنتی بیوتیکهای موثر بر دیواره سلولی مانند بتالاکتامها بتواند سبب تحریک تولید واسطه‌های التهابی نظری نیتریک اکساید گردد.

مواد و روشها

آنتی بیوتیکها

دو گروه اصلی از داروهای بتالاکتامی ساخت شرکت داروسازی کوثر در این تحقیق استفاده شد، آمبی سیلین و کلوگزاسیلین از پنی سیلینها و سفتازیدیم از سفالوسپورینها بودند.

MBC تعیین

برای تعیین حداقل غلاظت کشنده هر آنتی بیوتیک (MBC)، ابتدا MIC (حداقل غلاظت مهارکننده رشد) تعیین و سپس MBC آن دارو تعیین شد. برای تعیین MIC آنتی بیوتیکها برای استافیلوكوکوس اورئوس NCCLS ATTCC 25923 از روش ماکرو براث دایلوشن پیشنهادی استفاده شد (۱۸). به طور خلاصه، سریال رقت ۱ به ۲ از آنتی بیوتیکها در محیط مولر هیتنون براث تهیه گردید. سپس سوسپانسیون باکتری در غلاظت نهایی 5×10^5 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر (CFU) به لوله‌های آزمایش اضافه شد و همراه با کنترل مثبت (فاقد آنتی بیوتیک) و کنترل منفی (فاقد باکتری) در ۳۷ درجه به مدت ۱۸ تا ۲۴ ساعت گرم‌گذاری شد. اولین لوله‌ای که رشد باکتری متوقف شده بود (فاقد کدورت) به عنوان MIC در نظر گرفته شد و سپس از لوله MIC و چند لوله قبل از آن (لوله‌های فاقد کدورت) به مقدار ۰/۱ میلی لیتر در پلیهای حاوی محیط مولر هیتنون آگار کشت داده و در ۳۷ درجه به مدت ۲۴ ساعت گرم‌گذاری شدند. آن گاه تعداد کلونیها شمارش و مقدار واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر باکتری تعیین شد. MBC هر آنتی بیوتیک معادل غلاظتی از دارو است که سبب کاهش تعداد باکتریها به مقدار 99.9% درصد تعداد اولیه آنها شده باشد.

تیمار آنتی بیوتیکی استافیلوكوکوس اورئوس

چند کلونی از استافیلوكوکوس اورئوس ATTCC 25923 رشد یافته در نوتریت آگار را برداشته و در 5×10^5 واحد تشکیل کلونی بر مولر هیتنون براث حل کرده و در ۳۷ درجه به مدت یک شب گرم‌گذاری شد. آن گاه رقت ۱ به ۲ از سوسپانسیون باکتری در محیط جدید مولرهاینون براث تهیه و در ۳۷ درجه تا مرحله رشد لگاریتمی (مقاسه با استاندارد $0/5$ مک‌فارلند که معادل تقریباً $1/5 \times 10^8$ واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر است) گرم‌گذاری شد. سپس باکتری در غلاظت نهایی 1×10^7 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر به محیط مولر هیتنون براث حاوی هر کدام از آنتی بیوتیکهای مورد آزمایش در غلاظت نهایی MBC به طور

یافته‌ها

MBC نتایج

در جدول یک نتایج مربوط به تعیین MBC آنتی‌بیوتیکها برای استافیلوكوکوس اورئوس نشان داده شده است. همان طور که مشاهده می‌شود، مقدار MBC برابر سفتازیدیم (MIC=۱۶، MBC=۶۴) و کلوگراسیلین (MIC=۰/۲۵، MBC=۱) دو رقت بالاتر از MIC و برای آمپی سیلین (MIC=۰/۰۶، MBC=۰/۹۶) رقت بالاتر است.

اثر تیمار آنتی‌بیوتیکها

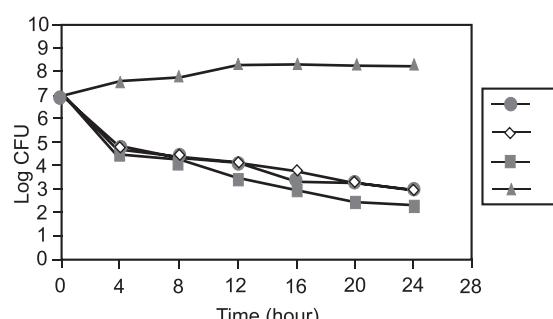
پس از ۱۶ ساعت تعداد باکتریها در کشت کنترل (فاقد آنتی‌بیوتیک) از 1×10^7 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر (تعداد اولیه) به 7×10^5 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر رسید که پس از آن تعداد باکتریهای زنده رو به کاهش گذاشت و پس از 24 ساعت به 22×10^3 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر رسید. ولی تعداد باکتریهای تیمار شده با هرسه آنتی‌بیوتیک روند کاهشی با افزایش زمان نشان دادند و پس از 16 ساعت تعداد آنها با تیمار سفتازیدیم، آمپی سیلین و کلوگراسیلین به ترتیب به 10^3 ، 6×10^3 و 7×10^3 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر و پس از 24 ساعت به ترتیب به 10^2 ، 2×10^2 و 10^2 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر رسید. اثر باکتریوسایدی سفتازیدیم (در 12 ساعت) سریع تر (کاهش 10^3 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر در تعداد باکتریهای اولیه) از آمپی سیلین و کلوگراسیلین (در 16 ساعت) بود (نمودار ۱).

جدول ۱: مقدار MIC و MBC آنتی‌بیوتیکها برای استافیلوكوکوس اورئوس

آنتمی‌بیوتیکها	MICs ($\mu\text{g/ml}$)	MBCs ($\mu\text{g/ml}$)
سفتازیدیم	۱۶	۶۴
آمپی سیلین	۰/۰۶	۰/۹۶
کلوگراسیلین	۰/۲۵	۱

بحث

باکتریهای گرم مثبت از عوامل مهم سببی در سپسیس و شوک سپتیک هستند. در بعضی از آنها اگزوتوكسینها و در تعدادی نیز تولید زیاد سایتوکینها و واسطه‌های التهابی در ایجاد سپسیس نقش دارند (۱، ۳، ۴). تحقیقات مختلف در سالهای اخیر نشان می‌دهد که ترکیبات دیواره سلولی باکتریهای گرم مثبت تنظیر پپتیدوگلیکان و اسید لیپوتیکوئیک می‌توانند سبب پاسخهای التهابی با تحریک تولید سایتوکینها و واسطه‌های التهابی شوند (۱۰، ۱۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴). هدف اصلی این تحقیق نشان دادن اثر تیمار آنتی‌بیوتیکی بر استافیلوكوکوس اورئوس در تحریک تولید یکی از واسطه‌های التهابی اصلی (نیتریک اکساید) در سپسیس و شوک سپتیک بود. نتایج نشان داد که مایع رویی حاصل از باکتریهای تیمار شده با سه آنتی‌بیوتیک بتالاکتامی سبب تحریک تولید

نمودار ۱: کلونی کانت باکتری در بررسی زمان-مرگ با تعداد اولیه 1×10^7 واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر در محیط مولار هیبتون برا. AM، CX، CAZ و BC به ترتیب کشت باکتری تیمار شده با آمپی سیلین، کلوگراسیلین و سفتازیدیم، BC کشت کنترل (فاقد آنتی‌بیوتیک).

منویستی انسان شده است (Sehnerider، ۲۵، ۲۳، ۲۲). همکاران نیز تولید فاکتور نکروز دهنده تومری الفا و اینترلوکین ۶ را از استافیلوكوکوس اورئوس کشته شده با آنتی بیوتیکها را نشان دادند (Astafiyev et al., 2006). مقدار نیتریک اکساید در کشت کنترل نسبت به مقدار پایه آن در سلولهای تحریک نشده ماکروفاز زیاد بود. زیرا دیواره سلولی باکتری در طی رشد پیوسته در حال ساخت و تخریب است و قطعاتی از آن می‌تواند در مایع رویی کشت رها شده و سبب تحریک ماکروفازها و تولید نیتریک اکساید گردد ولی همان طور که اشاره شد، این مقدار بسیار کمتر از نمونه کشت‌های تیمار شده با آنتی بیوتیکهاست. مقدار تولید نیتریک اکساید با مایع رویی هر سه آنتی بیوتیک اختلاف زیادی را نشان نمی‌دهد و همان طور که در نمودارهای یک و دو مشاهده می‌شود اثر این سه آنتی بیوتیک بر باکتری مشابه و کاهش واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر و میزان تولید نیتریک اکساید روند هماهنگ دارد و سفتازیدیم با اثر سریع تر از دو آنتی بیوتیک دیگر سبب تولید مقدار بیشتری از نیتریک اکساید هم شده است که البته اختلاف چندان فاحش نیست. هر چند در این تحقیق اثر تیمار آنتی بیوتیکی بر رهایی قطعات پپتیدوگلیکان و اسیدلیپوتیکوویک مستقیماً اندازه گیری نشده است ولی طبق شواهد و با توجه به مکانیسم اثر داروهای بتالاکتامی به نظر می‌رسد که تیمار باکتری با این آنتی بیوتیکها سبب تخریب دیواره سلولی و رهایی اجزای آن می‌گردد. در حالی که سایر گروههای آنتی بیوتیکی که باکتریها را بدون متلاشی سازی و رهایی اجزا آن می‌کشند نظری آنتی بیوتیکهای موثر بر سنتر پروتئین، اثرات کمتری در تحریک تولید واسطه‌های التهابی دارند (Kang et al., 2006).

معنی دار ($p < 0.05$) نیتریک اکساید نسبت به مایع رویی کشت باکتری کنترل (بدون تیمار آنتی بیوتیکی) شده است و علی‌رغم کم شدن تعداد باکتریها در اثر تیمار آنتی بیوتیکی در ساعات ۱۶ و ۲۴ و افزایش قابل ملاحظه تعداد آنها در کشت کنترل (حدود ۲۲ برابر)، نیتریک اکساید مستقل از تعداد واحد تشکیل کلونی بر میلی لیتر باکتریها تولید شده است. بنابراین تیمار آنتی بیوتیکی سبب ایجاد ترکیباتی از باکتری شده، که توان تحریک واسطه‌های التهابی را دارند (Nemoda et al., 2006). آنتی بیوتیکهای استفاده شده در این تحقیق از گروه بتا لاکتامها هستند و براساس مکانیسم اثر، سبب مهار ساخت دیواره سلولی و در نتیجه رهایی پیش‌سازه‌ای پپتیدوگلیکان و اسیدلیپوتیکوویک می‌شوند. Langeveld و همکاران نیز نشان دادند که مایع رویی استافیلوكوکوس اورئوس تیمار شده با آنتی بیوتیکهای بتا لاکتامی امی‌پنم، فلوکلواگزاسیلین و سفاماندول موجب ترشح مقدار زیادی اینترلوکین ۸ و افزایش چسبندگی گرانولوسیتها در مقایسه با مایع رویی حاصل از تیمار با آنتی بیوتیکهای مهار کننده سنتر پروتئین اریتروماسین، کلینداماسین و جنتاماسین می‌شود (Kang et al., 2006). آنها همچنین نشان دادند که بتالاکتامها سبب رهایی مقدار زیادی قطعات پپتیدوگلیکان و اسیدلیپوتیکوویک می‌شوند. Kengatharan و همکاران هم نشان دادند که قطعات پپتیدوگلیکان و اسیدلیپوتیکوویک استافیلوكوکوس اورئوس می‌توانند در مدل حیوانی رت سبب تشکیل نیتریک اکساید، شوک و آسیب عضو شوند. آنها همچنین تولید نیتریک اکساید را با اجزا دیواره سلولی باکتری فوق از سل لاین ماکروفازی ۷۷۴/۲ نیز گزارش نموده اند (Nau et al., 2002). افزون بر این اجزا دیواره سلولی استافیلوكوکوس اورئوس سبب تحریک بیان فاکتور بافتی، فاکتور نکروز دهنده تومری الفا و اینترلوکین ۶ و ۱۰ از سلولهای

References

- Friedman G, Silva E, Vincent JL: Has the mortality of septic shock changed with time? *Care Med.* 1998; 26: 2078-2086
- Opal S, Cross AC: Clinical trials for severe sepsis: past failures and future hopes. *Infect Dis Clin N Am.* 1999; 13: 285-298
- Tracey KJ, Lowry SF: The role of cytokine mediators in septic shock. *Adv Surg.* 1990; 23(23): 21-56
- Parrillo JE: Pathogenetic mechanisms of septic shock. *N Engl J Med* 1993; 328: 1471-1477
- Michie HR, Manogue KR, Spriggs DR, Revhaug A, O'Dwyer S, Dinarello CA, Cerami A, Wolff SM, Wilmore DW: Detection of circulating tumor necrosis factor after endotoxin administration. *N Engl J Med* 1992; 318: 1421-28
- Lesson MC, Fujihora Y, Morrison D: Evidence for lipopolysaccharide as the predominant proinflammatory mediator in supernatants of antibiotic-treated bacteria. *Infect Immun.* 1994; 62: 4975-4980
- Prins JM, Kuijper EJ, Mevissen ML, Speelman P, Van Deventer SJ: Release of tumor necrosis factor alpha and interleukin 6 during antibiotic killing of *E.coli* in whole blood: Influence of antibiotic class, antibiotic concentration, and presence of septic shock. *Infect Immun.* 1995; 63: 2236-2242
- Nau R, Eiffert H: Modulation of proinflammatory bacterial compounds by antibacterials: Potential impact on course of inflammation and outcome in sepsis and meningitis. *Clin Microbiol Rev.* 2002; 15: 95-110
- Opal SM, Cohen J: Clinical gram-positive sepsis: does it fundamentally differ from gram-negative bacterial sepsis? *Crit Care Med.* 1999; 27: 1608-1616
- Wang ZM, Liu C, Dziarski R: Chemokines are the main proinflammatory mediators in human monocytes

- activated by staphylococcus aureus, peptidoglycan, and endotoxin. *J Biol Chem.* 2000; 275: 20260-20267
11. Wray GM, Foster SJ, Hinds CJ, Thiemermann C: A cell wall component from pathogenic and non-pathogenic gram-positive bacteria synergies with endotoxin to cause the release of Tumor necrosis factor alpha and NO production, shock and multiple organ injury/dysfunction in the rat. *Shock.* 2001; 15: 135-142
12. Mandell, Douglas, Bennett: Principles and practice of infections disease. Fifth edition, 2000; 1(63): 63 806-819
13. Cobb JP, Danner RL: Nitric Oxide and septic shock . *J Am Med Assoc.* 1996; 275: 1192-1196
14. Wlof TA, Dasta JF: Use of nitric oxide synthase inhibitors as a novel treatment for septic shock . *Ann Pharmacoth.* 1995; 29: 36-46
15. Sheneep JL, Tuomanen E: Targeting nitric oxide in the adjuvant therapy of sepsis and meningitis. *J Infect Dis* 1998; 177: 776-779
16. Petros A, Bennett D, Vallance P: Effect of nitric oxide synthase inhibitors on hypotension in patients with septic shock *Lancet.* 1991; 338: 1557-1558
17. Kengatharan KM, De Kimpe S, Roboson C, Foster SJ, Thiemermann C: Mechanism of gram-positive shock: identification of peptidoglycan and lipoteichoic acid moieties essential in the induction of nitric oxide synthase, shock and multiple organ failure. *J Exp Med* 1998; 188: 305-315
18. Waitz JA: Methods for dilution antimicrobial susceptibility test for bacteria that grow aerobically. NCCLS, 2th edition, New York: 1997; 10: 1-31
19. Langevelde E, Ravensbergen P, Grashoff P, Beekhuizen H, Groeneveld PHP, Dissel JT: Antibiotic-induced cell wall fragments of Staphylococcus aureus increase endothelial chemokine secretion and adhesiveness for granulocytes. *Antimicrob. Agents Chemother.* 1999; 43: 2984-89
20. Stuertz K, Schmidt H, Eiffert H, Schwartz P, Mader M, Nau R: Differential release of lipoteichoic and teichoic acids from *S.pneumoniae* as a result of exposure to β -lactam antibiotics, Rifamycins, Trovaflloxacin, and Quinupristin-Dalfopristin. *Antimicrob. Agents Chemother.* 1998; 42(2): 277-281
21. Kirikae T, Kirikae F, Saito S, Tominaga K, Tamura H, Uemura Y, Yokochi T, Nakano M: Biological characterization of endotoxin released from antibiotic-treated *P.aeruginosa* and *E.coli*. *Antimicrob. Agents Chemother* 1998; 42(5): 1015-1021
22. Mattsson E, Herwald H, Björck L, Egesten A: Peptidoglycan from staphylococcus aureus induce tissue factor expression and procoagulant activity in human monocytes. *Infect Immun* 2002; 70: 3033-3039
23. Heumann D, Barras C, Severin A, Glauser MP, Tomasz A: Gram-positive cell walls stimulate synthesis of Tumor necrosis factor alpha and interleukin-6 by human monocytes. *Infect Immun* 1994; 62: 2715-2721
24. Kim YS, Tauber MG: Neurotoxicity of glia activated by gram-positive bacterial products depend on nitric oxide production. *Infect Immun* 1996; 64: 3148-53
25. Wang JE, Jorgenson PE, Almlöf M, Thiemermann C, Foster SJ, Aasen AO, Solberg R: Peptidoglycan and lipoteichoic acid from staphylococcus aureus induce of Tumor necrosis factor alpha and interleukin-6(IL-6), and IL-10 production in both Tcells and monocytes in human whole blood model. *Infect Immun* 2000; 68: 3965-3970
26. Schneider CM, Huzly D, Vetter C, von Specht BU, Daschner FD: Tumor necrosis factor alpha and interleukin 6 release induced by antibiotic killing of *Pseudomonas aeruginosa* and *Staphylococcus aureus*. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis.* 1997; 16: 467-47

